
Tegyük a humanizmust a digitális transzformáció középpontjává!

Előszó Peter Pellegrini szlovák kormányfő beszédéhez
az OECD párizsi, miniszteri találkozásán (2019. május 22.)

Politikusbeszédnek ritkán követelnek maguknak helyet egy akadémiai irányultságú társadalomelméleti szakfolyóiratban. Ha mégis, mint most, az csakis azért van, mert időnként dokumentum-értékűnek tekinthetők egy-egy tárgykör (esetünkben az információs társadalom) historiográfiájában.

Hubert Humphrey (1911–1978) a későbbi amerikai alelnök még minnesotai szenátorként üdvözölte 1958-ban az *információs korszak* beköszöntét, s ennek a beszédnek felbecsülhetetlen jelentőséget tulajdonítanak a szöszerkezet (information age) megszületésében és népszerűvé válásában. Mai szemmel is érdekes belegondolni, hogy miként látta meg (ma már tudjuk, teljes joggal) a másutt született, és olykor még nem is publikált eredményekhez való azonnali hozzáférés lehetőségében a tudomány új korszakát, miközben a többség még inkább a média, a televízió és a műholdas jeltevábbítás szenzációira figyelt.

Amikor 1994. január 11-én a University of California iparági, kormányzati és egyetemi vezetők számára rendezett találkozásán, majd 1994. március 29-én a Benton Foundation információtechnológia jövőjéről szervezett fórumán¹ Al Gore (1948–) a Clinton-adminisztráció alelnöke meghirdette az „*információs szupersztráda*” programját, az még erősen infrastruktúra-központúnak tűnt, de kétségkívül annak tudatában erőltették a minél szélesebb sávú (és nemzetiből globálissá növekvő) hálózatfejlesztést, hogy annak jótéteményei a társadalom minden alrendszerére hatnak majd (a tudomány mellett a gazdaságot, az egészségügyet vagy a médiát) és a hozzáférés révén esélyt adnak az egyenlőtlenség-mintázatok csökkentésére is.

Európai alteregója, Martin Bangemann (1934–) nem a nyilvános beszédekben jeleskedett, de az infokommunikációért felelős uniós biztosként vezette azt a szakértői csoportot, amelynek jelentése az Európai Tanács 1994. június 24–25-i korfui ülésén debütált (Europe and the Global Information Society). Az azóta csak *Bangemann Report*-ként elhíresült szakanyag² a piaci erőktől és elsősorban a távközlésliberalizációtól remélte az öreg kontinens versenyképességének és tudástermelő erejének fokozását.³ Ám ha ebből a korszakból kellene emblematisz politikus-beszédet választani, azt inkább Martti Ahtisaari (1937–) finn köztársasági elnök megszólalásaiban kellene keresni⁴, aki Esko Aho (1954–) miniszterelnökkel együtt számtalan alkalommal foglalt állást az információs társadalom fejlesztésének stratégiai fontossága mellett, saját országa politikai kultúráját és jövőterve-

¹ A beszéd televíziós felvétele elérhető itt: <https://www.c-span.org/video/?55624-1/information-superhighway>

² http://aei.pitt.edu/1199/1/info_society_bangeman_report.pdf

³ Ilyen értelemben elemzi Nicholas Garnham („Europe and the Global Information Society: The history of a troubled relationship”, *Telematics & Informatics*, Vol. 14. (1997) Issue 4., pp. 323–327. [https://doi.org/10.1016/S0736-5853\(97\)00010-5](https://doi.org/10.1016/S0736-5853(97)00010-5))

⁴ 1994 és 2000 között köztársasági elnökként elmondott valamennyi beszédét lásd itt:

<https://www.presidentti.fi/ahtisaari/eng/speeches/>

zését egyértelműen ehhez az irányhoz láncolva (amely választás sikerességét Finnország elmúlt negyedszázadának pályáíve meggyőzően tükrözi).

A balti „kistestvér”, Észtország látványos „digitális fordulatát” az elemzők a fiatal és kockázatvállaló Mart Laar (1960–) két miniszterelnökségéhez (1992–1994, illetve 1999–2002) kötik⁵, s a két kormányzati alapidokumentum (Basics of Information Policy 1994 és Estonia’s Roadmap to the Information Society 1994) bármelyikének parlamenti debütálásakor elmondott beszéde beleillene a szemelvénygyűjteményekbe.

Az elmúlt két évtizedben azonban fokozatosan újrendeződnek a hangsúlyok. Bátran állíthatjuk, hogy az új technológiai kihívások és a globális és nemzeti kormányzások akut problémái átrendezik azokat a prioritásokat, ahogyan a társadalmi folyamatok és az (információ)technológia Nagy Adattal, mesterséges intelligenciával, „dolgok Internetjével” és blokklánccal beköszöntő új világára a társadalomelmélet és a politikai szféra reagál. S ha majd valamikor ezt az új szakaszt kívánják a történészek politikusbeszédekkel dokumentálni, a talán Neelie Kroes (1941–) 2014-es beszédével⁶ kezdődő listán bizonyosan szerepelni fog majd az a rövid bevezető, amely az OECD új, szlovák elnökségének fő témáját („A digitális transzformáció kiaknázása a fenntartható fejlődés terén – lehetőségek és kihívások”) értelmezte a szervezet párizsi, miniszteri tanácsának találkozóján, 2019. május 22-én.⁷

Peter Pellegrini (1975–) hivatalosan közreadott megnyitászövegének⁸ megismerése (amelyet Nyáry Mihály fordításában teljes terjedelmében közlünk) nemcsak azért fontos, mert a felszínes összefoglalók félrevezető módon tájékoztattak annak lényegi tartalmáról⁹, vagy mert örvendetes módon egy visegrádi ország politikusának autentikus hangján szólal meg egy fontos üzenet, hanem elsősorban azért, mert a megjelenített gondolatok határozott szemléleti fordulatot is tükröznek a korábbi információs társadalom beszédmódokhoz képest. Az eddigi kulcsszavak teleológiai hatósugarába főleg a versenyképesség, a társadalom és a gazdaság átalakításának lehetősége, a tudásmennyiség növelése vagy a közszolgáltatások átalakítása-egyszerűsítése esett. Abból, hogy számos kortárs gondolkodót és képmutató iparági vezetőt követve a politikai diskurzusban is megjelent immár az *emberközpontúvá formálандó technológia imperatívusza*, még nem következik ugyan, hogy ez a szemléleti fordulat végbe is ment, de az bizonyos, hogy igazodási pontként az eszmék piacán már magasabb teraszra emelkedett. Ahol

⁵ Tarmo Kalvet: *The Estonian information society developments since the 1990s*, PRAXIS Working Paper No.29. (2007) http://www.praxis.ee/fileadmin/tarmo/Toimetised/toimetised_29_2007.pdf és Rainer Kattel – Ina Mergel: *Estonia’s digital transformation: Mission mystique and the hiding hand*, IIPP WP Working Paper, September 2018. https://www.ucl.ac.uk/bartlett/public-purpose/sites/public-purpose/files/iipp-wp-2018-09_estonias_digital_transformation.pdf

⁶ Az információs szegénységről rendezett New York-i világtalálkozón az Európai Bizottság Digitális Menetrendjéért felelős alelnökeként tartott előadást „Nyílt Internet az egész világ számára” (*An Open Internet for the whole world*) címmel. Tartalma, egyetlen állításba sűrítve: az információtechnológia nagyszerű eszköz, hogy jobbá tegyük a világot. Részletesebben lásd Z. Karvalics László: A digitális álom poétája a magyar közszolgákhoz, *It-Business Online Szélfegyver*, 2014. április 22. http://www.itbusiness.hu/Fooldal/technology/publicisztika/Z_Karvalics_Laszlo/digitdream.html?query=Karvalics

⁷ Pellegrini két és fél hónappal korábban, az OECD 2019. március 11-én rendezett Going Digital c. csúcstalálkozóján „A digitális transzformáció ígéretei” című szekcióban már valamennyi lényeges állítását megjelenítette (<https://dig.watch/sessions/promises-digital-transformation>), és Facebook-fiókjában is folyamatosan napirenden tartja, vezérlő filozófiájaként.

⁸ <http://www1.oecd.org/mcm/mcm-2019-keynote-address-by-prime-minister-pellegrini-paris-may-2019.htm>

⁹ <https://ligetmuhely.com/liget/docogunk-az-intelligens-media-fele/>

a politikai (és a gazdasági¹⁰) közbeszédben is a *digitális humanizmus* válik a hívószóvá¹¹, ott nehezebb lesz visszakanyarodni a hagyományos prioritásokhoz – még akkor is, ha ez idáig még nem alakult ki egységes társadalomelméleti narratíva, mely vezethetné az értelmezéseket.¹² S mégis: ahol a technológia kontextusában az individuális és csoportértékek, a bizalom, a szabadság, az autonómia és az önrendelkezés, valamint a digitális írástudás révén felhatalmazott (empowered) polgár a norma, ahol a kormányzati szerepvállalás a rendszerek makroszintű tervezését és kormányzását (design and governance) jelenti, s nem napi szintű, lobbi-vezérelt kézi beavatkozásokra szorítkozik, ott *pozitív cselekvési alternatíva jelenik meg a diszkreditálódott politikai elitek számára*. Amelyeknek le kell küzdeniük azt a csábítást is, hogy az internet jól ismert árnycsodáival kapcsolatos félelmek és ellenérzések hullámát meglovagolva félrevezető populista szövegekben támadják a hálózati kultúrát, mint apokaliptikus, emberiség-ellenes bestiát, amellyel szembe kell szállni, amit meg kell fékezni. Ehelyett, a technológia kontextusában, az adózás és adóztatás kérdései jelennek meg hangsúlyosan: vagyis a digitális korszakváltás valódi kulcskérdésének tekinthető (jövedelem)elosztási rendszerek újragondolásának igénye, amely az alapjövedelem kérdésével együtt sokkal meghatározóbb lesz a jövő munkamegosztási és társadalomszervezési világának építésében, mint a bulvárdiskurzusok sztár-témái.

A nagy kérdés tehát valóban Morpheus aforizmájából fakad, amivel Pellegrini felvezeti a mondanivalóját: hogyan sikerül végigmenni egy úton, ha látjuk a megfelelő irányt? Ha nem csak a szép szavakat szajkózzuk, hanem azok fedezeteként cselekvésre váltásukért is teszünk?

A szerkesztőség nevében: Z. Karvalics László

¹⁰ A *digitális humanizmus* formulát a Gartner cég 2015-ös két jelentése (*Digital Humanism is a Key to Digital Success*, *Digital Business: Digital Humanism Makes People Better, Not Technology*) is igyekezett már népszerűsíteni, de ezek annyira visszhangtalanok maradtak, hogy a már elkészült, még erősebb üzenetnek szánt *Digital Humanism Manifesto*-t végül nem is publikálták. Nem csoda: a Gartner, saját topvezetői ügyfélköréhez igazodva a digitális gazdaság és a digitális munkahely leszűkítő kontextusában igyekezett központi jelentőségűvé tenni az „emberi faktort”.

¹¹ Le kell szögeznünk, de csak lábjegyzetben, hogy ezt a narratívát nem Pellegrini párizsi beszéde alkotja meg, ő csak frekvenciált helyzetben tette minden korábbinál nagyobb láthatóságúvá (s immár elfogadottságúvá) ezt a megközelítésmódot. Korai előfordulására lásd az ENSZ 2007-es válogatáskötetét, amelyben neves szakértők és politikusok rövid, 2-3 oldalas program-megnyilatkozásokban vallanak a humanitás fontosságáról az információs korban. (Aliye Pekin Celik (szerk.), *Our Common Humanity in the Information Age. Principles and Values for Development*, Global Alliance for ICT and Development, UN, New York, 2007). Sokatmondó, hogy a bevezetőt az a Martti Ahtisaari jegyzi (xi – xiv), aki elnökségi mandátuma lejártja után az ENSZ megbízottjaként szolgálva aktív részese volt a korábbi technológiai és politikaalakítási kihívásokra adott válaszok kimerülésének jeleként mostanra már tetszhalott állapotba került *World Summit on Information Society* (WSIS) folyamatnak.

¹² A digitális humanizmus fogalom használat történetét erős hézagokkal szemlélő Martin Recke az elmélet-történeti ősforrást Sherry Turkle két könyvében (*The Second Self: Computers and the Human Spirit* (Simon & Schuster 1984) és *Life on the Screen* (Simon & Schuster 1995) véli felfedezni (Martin Recke: What is Digital Humanism? <https://nextconf.eu/2017/11/what-is-digital-humanism/>). A legkoherensebb elméleti megalapozásnak a Sorbonne „digitális humanizmus professzora”, Milad Doueïhi művei tekinthetők. 2011-es könyvének (*Pour un humanisme numérique*, Seuil, Paris) megjelenése óta francia nyelvterületen nagyon komoly recepciója alakult ki, de műveit vagy az általa irányított Digitális Humanizmus Alapítványt (<http://www.fondationhumanismenumerique.fr/>) másutt alig ismerik. Nem említi a Bécsi Műegyetemen szervezett 2019 április eleji tanácskozáson született nyilatkozat (*Vienna Manifesto on Digital Humanism*) <https://www.informatik.tuwien.ac.at/dighum/manifesto/> sem, amely alig néhány nappal az OECD-ülés előtt jelent meg. Pedig talán Doueïhi meghatározása a leginkább diskurzusképes megközelítés. „A digitális humanizmus komplex kulturális örökségünk és a társadalmi szférát radikálisan és korábban nem tapasztalt módon újraszervező technológia konvergenciájának eredménye, amely nem csak az antikvitás és a jelen között teremt kapcsolatot, hanem egy új környezetben rendezi át a fogalmak, kategóriák, tárgyak, viselkedések és társult gyakorlatok terét. A digitális humanizmus megerősíti, hogy napjaink technológiája új kontextusokat globális dimenzióban teremt kultúrának tekinthető”.

Megnyitó beszéd

**Peter Pellegrini, Szlovákia miniszterelnöke,
az OECD Miniszteri Tanácsának Ülésén (MCM 2019)**¹³

Tisztelt főtítkárr úr, tisztelt miniszterek, nagykövetek, nagyra becsült vendégek, hölgyeim és uraim!

Örömmel nyitom meg az OECD Miniszteri Tanácsának idei ülését, a politikai döntéshozatal számára fontos pillanatban, amikor gazdaságaink egyre fokozódó mértékű digitalizálódása maga után vonja a nemzetközileg összehangolt politika iránti növekvő igényt. Ma és holnap megvitatjuk, hogyan lehet felhasználni a digitális átmenetet a fényesebb jövőnk, a gazdasági növekedés, a jólét, a jóllét és a fenntartható fejlődés érdekében.

Nagy sci-fi rajongó voltam fiatalabb koromban, most pedig meglepődve tapasztalom, hogy a lenyűgöző elképzelések némelyike hogyan vált valósággá. Az önök által most látott promóciós videó, melyet a most folyó párizsi OECD-hétre készítettek Gurría főtítkárr úr és jómagam szereplésével, emlékeztethet a Mátrix nevű kultikus sci-fi film híres jelenetére, amelyben Morpheus, az egyik főszereplő, a következőket mondja: „Más dolog ismerni az utat, és más dolog járni rajta.”

Pontosan ez az a kihívás, amivel most szembe kell néznünk a való világban. A digitális forradalom ugyan jó ideje folyik, de a konkrét politikai válaszok közelebbi kijelölésével még adósak vagyunk.

Amikor a digitális átalakulás tényleges folyamatáról beszélünk, akkor ezt mindig úgy kell tennünk, hogy az emberi lények legyenek a középpontban. Az emberek és a technológia közötti kapcsolat jellege központi szerepet játszik a digitális korszak sikeres irányításában. Sokfajta jövőbeli világ képzelhető el, és ahogy a sci-fi alkotások mutatják, ebből sok disztópikus lehet. A technológia egyforma könnyedséggel szabadíthat fel és igazhat le. Ha politikai döntéseink határozzák meg a jövőt, akkor én szeretném az emberiséget a digitális átalakulás középpontjába helyezni - végül is a digitális forradalom az emberiség fejlődésének köszönhető, és kizárólag az emberiség javát szem előtt tartva szabad vele foglalkozni.

Következésképpen a digitális humanizmusnak a XXI. század meghatározó filozófiai orientációjává kell válnia. A humanizmus az emberi lények értékét hangsúlyozza, egyéni- és kollektíven. A digitális humanizmus azt jelenti, hogy az emberi lények továbbra is a digitális átalakítás középpontjában állnak, míg a digitalizáláshoz, a maga egészében és összetettségében, az emberek életének javítása és bolygónk megőrzése érdekében kell közelíteni. A digitális humanizmus tehát arra törekszik, hogy lehetővé tegye az emberek számára, hogy a technológiai eszközökkel és lehetőségekkel megerősítve olyan dolgokat érjenek el, amelyeket soha nem hittek lehetségesnek, és mint politikai döntéshozóknak, az a feladatunk, hogy ezekben a törekvésekben a törvényt, az etikát, az alapvető szabadságjogokat, a demokratikus elveket és az emberi jogokat tiszteletben tartva járjunk el.

Éppen ezért nagyra értékelem és üdvözlöm, hogy az OECD és tagországai Irányelveket alkottak a Mesterséges Intelligenciához. Világosan meg kell tudnunk mondani, hogy

¹³ A beszédet Nyáry Mihály fordításában közöljük, szövege angol nyelven itt olvasható: <http://www1.oecd.org/mcm/mcm-2019-keynote-address-by>

ki lesz felelős, ha egy algoritmus balesetet okoz. Az is szükséges, hogy megakadályozzuk, hogy az algoritmusok származási hely, nem, faj alapján különböztessenek meg embereket. Ezeknek az elfogult döntéseknek oka az algoritmusok kialakítása (tanítása) során felhasznált tapasztalati adatokban rejlő előítélet. Hadd tegyem hozzá, hogy a kormányom által nem régen elfogadott Digitális Transzformációs Stratégia alapján Szlovákiában mesterséges intelligenciát fogunk használni a közszolgáltatások teljesítményének javítása érdekében. A Mesterséges Intelligencia Irányelveknek a digitális gazdaságba vetett bizalom kiépítését kell szolgálniuk, de ez csak egy első lépés a hosszú utazásunkon. A sikeres digitális átalakulás megköveteli intézményeink alapvető innovációját is.

E tekintetben szükségesnek tartom, hogy feltegyek három kérdést, amelyekre véleményem szerint most és együtt kell választ találnunk, hogy a digitális humanizmus eszméinek megfelelően tudjunk haladni egy jobb jövő felé.

Az első kérdésem az, hogy *hogyan tud minden férfi és nő hozzájárulni egy ragyogó digitális jövő építéséhez és alakításához?*

Május elsején, a Munka Napján, a népek mindenütt a munka értékeit ünnepelték. Azonban változás készül... Az automatizálás és a mesterséges intelligencia helyettesíteni fogja a munkahelyeket, nem csak a fizikai, hanem a szellemi dolgozók munkahelyeit is. Az olyan szakmák, mint a könyvelők, könyvvizsgálók és hivatalnokok, szintén a legveszélyeztetettebbek közé tartoznak. Az OECD becslései szerint Szlovákia azon országok egyike, ahol az automatizálás által fenyegetett munkahelyek száma a legmagasabb. Az egyáltalán nem titok, hogy a fejlett gazdaságokban a munkavállalók által elvégzett feladatok majdnem felét már a meglévő technológiák is automatizálhatják. Hogyan találhatják meg az emberek méltóságukat abban a világban, ahol a munkára már nem lesz szükség? Talán olyan tervezetek, mint a feltétel nélküli alapjövdelem segítenek enyhíteni a problémát. A leghatékonyabb megoldás a digitális készségek nagymértékű javítása és az oktatás reformja.

Ebben csak azok képesek teljes mértékben közreműködni, akik megértik, hogy a digitális technológiák hogyan működnek. A digitális korban csak a digitálisan képzett emberek képesek megvalósítani a bennük rejlő lehetőségeket és álmaikat.

Fel kell gyorsítani az oktatás és az egész életen át tartó tanulás digitális átalakításának előkészítését, hogy mindenki számára biztosítani tudjuk a fejlett digitális készségeket. Ezeket a legkorábbi életkortól kezdve ösztönözni kell, az előremutató digitális technológiák használatát ösztönözve az oktatási folyamatban, beleértve a mesterséges intelligenciát is, a tanulás erősítésére. Szlovákiában az adattudományi ismeretek oktatását az általános iskola első osztályától kezdve be akarjuk vezetni. Még olyan módszereket is láttam, melyek az óvodásoknak magyarázzák el ezeket az elveket!

A munkaerőpiacra vonatkozó szabályokat természetesen hozzá kell igazítanunk a digitális kor kihívásaihoz, hogy megfelelő és rugalmas szociális védőhálónk lehessen. Biztosítanunk kell, hogy a megteremtett érték és a feltáruló lehetőségek mindenki számára hozzáférhetőek legyenek. Ez vezet át a második kérdéshez: *Hogyan határozzuk meg vállalkozásokra vonatkozó szabályokat, és módosítsuk az adózást a digitális gazdaságban, s hogyan tervezzük meg a szociális védelmi rendszereket?*

Az adatokban látom a választ. Az adatok rendkívül fontos termelési tényezővé váltak. Azok, akik képesek nagy mennyiségű adatot gyűjteni és kezelni, a legjobb algoritmusokkal rendelkeznek, és így a leghasznosabb szolgáltatásokat tudják nyújtani. Mindazonáltal vitathatatlan bizonyíték van a domináns platformok által érvényesített „a győztes mindent

visz” dinamikából eredő koncentrációra, amely potenciális kihívásokat jelent a verseny-politika számára. Ezen túlmenően a digitális átmenetből kisugárzó, és a gazdaságainkban és társadalmainkban megjelenő változások is rávilágítottak az elavult adózási szabályokra. Ez arra ösztönöz bennünket, hogy átgondoljuk őket, és próbáljunk szisztematikus megközelítést találni. Egy másik lehetőség, amelyet gondosan mérlegelni kell, az az „adat, mint munka”. Az emberek által szolgáltatott adatokra úgy kell tekinteni, mint amelyek a technológia, főként a mesterséges intelligencia működését lehetővé teszik (ahogy az emberi munka működteti a gépeket). Más szavakkal: az embereknek teljes mértékben ellenőrizniük kell az adataikat, és a digitális monopóliumoknak fizetniük az embereknek azok használatáért. Meg kell értenünk, hogy pusztán az adatokból, az algoritmusokat tápláló emberek milliói nélkül nem lesz semmilyen érték. Örömmel látnám, ha további előrelépés történe egy olyan globális konszenzus kialakításában, melynek célja meghatározni, hogy egy adott országban fizikai jelenlét nélkül, ám tekintélyes digitális jelenléttel rendelkező vállalkozások hogyan és mennyiben legyenek adóztatva. Hiszem, hogy csak egy közös globális keretrendszer hozhat olyan szabályokat, amelyek minimalizálják a tisztességtelen adóelosztás lehetőségét, és támogatják azokat a gazdaságokat, ahol az értéket létrehozzák.

Végül az utolsó, harmadik kérdésem: *Mi a kormányzat szerepe a digitális transzformációban?*

Talán a mesterséges intelligencia egy napon meglephet minket, lecserélve a politikusokat is. Képzelnék el egy olyan világot, ahol a politikai döntések adatok és tények alapján készülnek, milliók igényeinek és preferenciáinak pontos ismerete alapján. Kik képviselhetik Önt jobban, mint egy személyes asszisztens a mobiltelefonon? Nyilvánvaló, hogy nem lesz ilyen egyszerű. Úgy vélem, hogy az új technológiáknak köszönhetően számos kormányzati funkció egyszerűsíthető és automatizálható. Az új technológiáknak köszönhetően az egyes törvények hatásait valós időben nyomon követhetjük majd, adóbevallásainkat a chatbotok fogják kezelni, és az építési engedélyeket automatikusan adják meg.

Úgy vélem, a kormány fő szerepe a rendszer egészének kialakításában kell, hogy legyen. Ennek ki kell állnia a jövő próbáját. Ezt úgy értem, hogy a rendszert úgy kell létrehozni, hogy mindenki számára biztosítsa az igazságosságot és a lehetőségeket. Az állam egy másik fontos szerepe annak garantálása, hogy az új megoldások megbízhatóak és biztonságosak legyenek.

Nem ez az első alkalom, hogy mi, emberek új technológiák megjelenésével szembesülünk, és a nem szándékolt következmények óvintézkedésekre kényszerítenek. Hadd menjek vissza egy kicsit az időben. A 19. században az iparosítás új termelési és szállítási módokat hozott, de baleseteket, szennyezést és új típusú fegyvereket is. Hasonló volt a helyzet a 20. században a nukleáris energiával. Az 1990-es években a gazdaság működését megváltoztató számítógépes hálózatokat eredetileg spontán módon és más célra fejlesztették ki. Ezek a hálózatok még mindig rendkívüli mértékben sebezhetőek. Ebből tanulnunk kell, és a kezdetektől fogva a biztonságot a mesterséges intelligencia tervezésének vezető tényezőjévé kell tennünk. Az erős és hatékony kiberbiztonságnak előfeltételezett, „kötelező” elemnek kell lennie.

A sikeres digitális átalakulás végső célja a közös értékeink tiszteletére épülő boldogság és elégedettség az egész emberiség számára. A mi feladatunk, politikai vezetőké, az, hogy az elérésükhöz szükséges megfelelő feltételeket létrehozzuk. Ezt nehéz lesz közös

fellépés és a nemzeteink és államaink közötti intenzív együttműködés nélkül elérni. Ezért különösen szeretnék köszönetet mondani az OECD-nek, hogy ezt az egyedülálló platformot biztosítja számunkra, mely lehetővé teszi, hogy megvitassuk a digitális átalakítás lehetőségeit és kihívásait, megosszuk a legjobb gyakorlatokat, és megfontoljuk, hogy melyek a legmegfelelőbb szakpolitikai megközelítések ahhoz, hogy az emberek élvezhessék a digitális forradalom előnyeit.

Lépjünk be tehát mindannyian a fénybe és válasszuk a jövőt!

Köszönöm szépen a figyelmüket!

